

GÖTEBORGS UNIVERSITETS BIBLIOTEK

Årsuppföljningsrapport 2025

Göteborgs universitetsbibliotek

Innehållsförteckning

Inledning	2
Uppföljning av universitetsbibliotekets verksamhetsstrategier 2025–2027	3
Stöd till forskning: Stärka stödet till öppen vetenskap	3
Stöd till utbildning: Förtydliga bibliotekets roll i campusutvecklingen	4
Biblioteksverksamhetens grundförutsättningar: Utveckla ledning och styrning	5
Aktiviteter från strategiperioden 2022–2024	6
Uppföljning utifrån ställningstaganden i vision 2030	6
Kompetensförsörjning	6
Arbetsmiljö	7
Ekonomisk utveckling	8
Hållbar utveckling	10
Samverkan	10
Övrigt	11

Inledning

Detta år fattade Biblioteksstyrelsen två synnerligen viktiga strategiska beslut avseende Göteborgs universitetsbibliotek. Det ena handlade om den långsiktiga lokalförsörjningen, där beslut togs om att Göteborgs universitet och dess bibliotek ska ta över de lokaler som Riksarkivet kommer att lämna på Arkivgatan under 2028. Det andra beslutet handlade om att gå vidare med att införa en funktionsorienterad organisation.

Behovet av att lösa lokalsituationen för universitetets bibliotek har varit ett pågående formellt projekt i mer än ett decennium. Projektet är förbundet med att Konstnärliga fakulteten beslutade att samla sin verksamhet vid Näckrosområdet, vilket innebar att två av biblioteken (Biblioteket för musik- och dramatik och Konstbiblioteket) blev utan lokaler och att flera av universitetsbibliotekets enheter sedan länge har utrymmesbrist. När Akademiska Hus insåg att den ursprungliga planen på ett nytt bibliotek i Näckrosområdet inte gick att genomföra, bland annat eftersom den skulle kräva rivning, öppnades en ny möjlighet. Att ta över Riksarkivets lokaler kom som en skänk från ovan. Lokalerna ger hållbara förutsättningar på flera sätt: de erbjuder kostnadseffektiva och högkvalitativa förvaringsmöjligheter och skapar samtidigt goda möjligheter för verksamhetsutveckling och samverkan med andra aktörer, till exempel Institutet för språk och folkminne (ISOF), som redan idag finns i Riksarkivets lokaler.

Utredaren Marie Demker rekommenderade i sin jämförelse av biblioteken inom SLUGU (Stockholms, Lunds, Uppsala, Göteborgs och Umeå universitet) att Göteborgs universitetsbiblioteket skulle överväga en funktionsorienterad organisationsmodell, i stället för den organisation vi har idag, där chefsansvaren är knuta till bibliotekshusen i en matrisorganisation. Därför genomfördes en konsekvensutredning som ställde sig positiv till en sådan förändring, och som låg till grund för Biblioteksstyrelsens beslut – att gå vidare med en funktionsorienterad organisation för universitetsbiblioteket. Arbetet med utredningen startade dock inte från noll. Redan för några år sedan initierade jag, som överbibliotekarie, en utredning av universitetsbibliotekets ledningsstrukturer. Bakgrunden var en växande frustration över otydliga ansvarsförhållanden i en alltmer komplex matrisorganisation.

Det finns ett bäst föredatum för de flesta organisationer, när omvärlden förändrats och krav på förmåga till omställning eller anpassning till nya behov måste hanteras. Det är klart att en omorganisation medför viss oro, så också hos oss. Men förväntningarna och insikten om behovet av förändringen hos flertalet ledningspersoner och även många medarbetare på UB är påtagligt stor. Det bådär gott för framtiden, att vi samlar oss så att vi inte bara nu, utan framgent kan fortsätta att göra så bra saker som möjligt för vårt lärosäte för de ekonomiska resurser universitetet avsätter till universitetsbiblioteket. En organisation som lägger tyngdpunkten vid vad universitetsbiblioteket gör ger förutsättningar för fortsatt utveckling och stärkt förståelse av universitetsbibliotekets strategiska värde för forskningens och utbildningens genomförande och utveckling.

Båda ovanstående beslut handlar om förutsättningsskapande och är synnerligen viktiga och långsiktiga. Sådant som naturligt tar plats i en inledning. Resten av årsrapporten fångar den löpande verksamheten och dess utveckling genom ett axplock av sådant som är till nytta för studenter, lärare, forskare och allmänhet.

Morgan Palmqvist, överbibliotekarie

Uppföljning av universitetsbibliotekets verksamhetsstrategier 2025–2027

I universitetsbibliotekets verksamhetsstrategier för perioden 2025–2027 finns tre mål formulerade. Enligt dessa mål ska universitetsbiblioteket under perioden arbeta för att:

- Stärka stödet till öppen vetenskap
- Förtydliga bibliotekets roll i campusutvecklingen
- Utveckla ledning och styrning

För att tydliggöra målen i relation till universitetsbibliotekets uppdrag är de strukturerade utifrån tre områden; *Stöd till forskning*, *Stöd till utbildning* och *Biblioteksverksamhetens grundförutsättningar*. Till målen kopplas strategier för att uppnå målen.

Bibliotekets årsuppföljningsrapport för 2025 följer samma struktur som strategidokument och verksamhetsplan för 2025–2027, men innehåller också GU-gemensamma återrapporteringskrav kopplade till ställningstaganden i vision 2030.

Stöd till forskning: Stärka stödet till öppen vetenskap

Målet är att universitetsbiblioteket år 2027 ska ha stärkt förmågan att stödja öppen vetenskap och att universitetsbiblioteket framträder som en given aktör i omställningen till ett öppet vetenskapssystem vid Göteborgs universitet.

Därför ska universitetsbiblioteket under strategiperioden 2025–2027:

- Stärka biblioteket som resurs i övergången till öppen vetenskap
- Utveckla bibliotekets organisation för stöd till öppen vetenskap

Under 2025 har universitetsbiblioteket arbetat med flera aktiviteter för att stärka stödet till öppen vetenskap. Det har både handlat om det interna arbetet med att prioritera vad som är i fokus för universitetsbibliotekets arbete inom öppen vetenskap och aktiviteter för att utveckla stödet till universitetets forskare.

Tydliggörande av UB:s roll och fokus för arbetet inom öppen vetenskap

De nationella riktlinjerna för öppen vetenskap lyfter fram sex prioriterade områden inom öppen vetenskap. Under året har universitetsbibliotekets ledningsgrupp beslutat att tre av dessa ska vara i fokus för universitetsbibliotekets arbete. Dessa områden är: öppen tillgång till vetenskapliga publikationer, öppen tillgång till forskningsdata samt infrastrukturer som stödjer öppen vetenskap.

Utveckling av stödet till öppen publicering som sker utanför dagens befintliga avtal

Universitetsbiblioteket har påbörjat ett utvecklingsarbete för att ta fram en metod för dialog med institutionerna kring öppen publicering som sker i andra vetenskapliga kanaler än tidskrifter. Målet är att skapa en bättre överblick över institutionernas publiceringsmönster och kunna erbjuda ett mer riktat stöd kring val av publiceringskanal. Metoden har prövats i en pilot med två institutioner som i relativt hög utsträckning publicerar monografier, bokkapitel, antologiredaktörskap och konferensbidrag. Data

om institutionernas publicering har sammanställts och använts som underlag i dialogmöten med institutionernas beredningsgrupper för forskning.

Öppen publicering av vetenskapliga monografier

Biblioteket stöttar olika former för publicering av vetenskapliga böcker vid universitetet, framför allt genom utgivning i Acta-serier och via plattformen Kriterium. Under 2025 har ett förarbete skett för att ta fram förslag på hur Acta-serierna kan bli ett mer attraktivt sätt att publicera böcker med öppen tillgång. Som ett led i detta arbete har bland annat ett studiebesök gjorts vid Linköpings universitetsbibliotek, där LiU Electronic Press drivs sedan 1996, och samtal har förts med publiceringsavdelningen vid Uppsala universitetsbibliotek.

Kommunikationsinsatser för att synliggöra stöd kring öppen vetenskap

En kommunikationsplan kopplad till bibliotekets stöd kring öppen vetenskap har tagits fram för att synliggöra stöd och tjänster riktade till universitetets forskare. Under 2025 har bland annat en översyn gjorts av informationen om bibliotekets stöd kring öppen vetenskap på Medarbetarportalen och Open Access Week har uppmärksammats med två nyheter på Medarbetarportalen med tema upphovsrätt och diamant öppen tillgång. I bibliotekets nyhetsbrev för forskare har universitetets policy för öppen publicering och regler för forskningsdata lyfts tillsammans med bibliotekets stöd på området.

Under året har biblioteket som en del av universitetets forskningsdatastöd, bidragit med granskning av forskningsdata samt stöd och utveckling inom området.

Stöd till utbildning: Förtydliga bibliotekets roll i campusutvecklingen

Målet är att universitetsbiblioteket 2027 är en strategisk resurs i campusutvecklingen, där de olika biblioteken utgör delar av en digital och fysisk helhet med studiemiljöer, bibliotekstjänster och informationsresurser till nytta för hela universitetet.

Därför ska universitetsbiblioteket under strategiperioden 2025–2027:

- Samarbeta kring lokalutveckling och närvaro på de tre campusområdena
- Utveckla biblioteket som en arena för ett samlat lärandestöd

Under 2025 har arbetet inom strategiområdet bland annat handlat om att förbättra stödet till studenter, ta fram en modell för dialogen med institutioner kring inköp och tillgång till litteratur och övriga resurser samt arbete kring tillgänglighet i lokalerna.

Utredning för förbättrad tillgänglighet i Biomedicinska bibliotekens lokaler

En utredning av tillgängligheten i Biomedicinska bibliotekets lokaler har genomförts av en tillgänglighetsexpert från ett arkitektkontor. En rapport med förbättringsförslag har levererats till biblioteket. Några av förslagen är enkla att genomföra medan andra kräver stora förändringar i byggnaden på Medicinargatan 4. Akademiska Hus som äger huset har fått rapporten och ska återkomma med förslag på vad de som hyresvärd kan och har möjlighet att åtgärda. Därefter ska universitetsbiblioteket ta ställning till eventuella återstående åtgärder.

Principer för placering av tryckta samlingar för att optimera tillgänglighet, bevarande och transporter

Ett arbete har pågått under året med att ta fram gemensamma riktlinjer för bibliotekens placering av fysiskt material på öppen hylla, i slutet närmagasin och på depå. Befintliga placeringar har dokumenterats i det digitala "Samlingsverktyget", vilket ger förbättrad översikt över placeringar, fyllnadsgrad, tillväxt och kravställning på förvaring. Principerna och verktyget förenklar användaranpassad placering och förbättrar tillgängligheten till UB:s samlingar på kort och lång sikt.

Modell för förvärvsdialog för att säkerställa ett relevant medieutbud för forskning och studier

Universitetsbiblioteket har påbörjat ett arbete med att systematiskt se över mediebehoven på institutionsnivå och etablera en återkommande dialog kring utbudet av resurser. Initiativet har varit uppskattat och 17 institutioner har hittills bjudit in till möten. Inom det samhällsvetenskapliga området har dialogen kompletterats med enkät och intervjuer. Arbetet har resulterat i nyförvärv, utbyten och bevakning av informationsresurser inom flera områden.

Utveckling av bibliotekets stöd till studenter i det förändrade informationslandskapet

Bibliotekets undervisningsverksamhet har under 2025 haft särskilt fokus på utveckling knutet till det komplexa och föränderliga informationslandskap som studenter idag behöver kunna navigera i och hantera. Under året har bibliotekets undervisare gjort ett större utvecklingsarbete med kompetensutvecklingsinsatser, bland annat i samverkan med Enheten för akademiskt språk (ASK), för att all undervisning i informationssökning framgent ska beröra AI-tjänster.

De senaste åren har biblioteket arbetat med att följa upp och utvärdera undervisningens relevans för universitetets studenter och utbildningar. Detta har gjorts genom två enkätundersökningar riktade till studenter som deltar i bibliotekets undervisning samt kursansvariga lärare som idag samarbetar med bibliotekets undervisare. Svar från 2 000 studenter visar att studenterna är mycket nöjda med undervisningen och bedömer att innehållet kommer att vara till användning i deras utbildning. Enkäten till lärare visar att lärarna upplever att samarbetet med biblioteket bidrar till studenternas lärande och att samtliga som svarat på enkäten planerar att fortsätta samarbetet. Bibliotekariernas unika kompetens och expertis lyfts som viktig för studenternas lärande.

Biblioteksverksamhetens grundförutsättningar: Utveckla ledning och styrning

Målet är att universitetsbiblioteket 2027 har genomfört anpassningar till ny styr- och finansieringsmodell, med ändamålsenlig organisation och ledningsprocesser samt tydlig koppling mellan verksamhet och ekonomi.

Därför ska universitetsbiblioteket under strategiperioden 2025–2027:

- Etablera tydligare ekonomistyrning
- Justera ledningsprocesser och organisation

Under 2025 har ett arbete startats upp för att införa en funktionsorienterad organisation. Strategin som syftar till att etablera en tydligare ekonomistyrning hänger till stor del samman med en ny organisation, och kommer att påbörjas inom ramen för arbetet med den nya organisationen.

Utredning av konsekvenser vid en funktionsorienterad organisation

I september fattade biblioteksstyrelsen beslut om att universitetsbiblioteket ska arbeta vidare i riktning mot en funktionsorienterad organisation. Detta i enlighet med den konsekvensbeskrivning över för- och nackdelar med en funktionsorienterad organisationsmodell som tagits fram av en arbetsgrupp på biblioteket. Ett projekt startade under hösten med målsättningen att en ny organisation ska införas under 2026. Höstens arbete fokuserade kring att ta fram en ny övergripande organisationsstruktur för en organisation där enheter, chefskap och ekonomi utgår från universitetsbibliotekets uppdrag och verksamhet.

Aktiviteter från strategiperioden 2022–2024

Under perioden 2022–2024 inleddes flera större projekt och nationella samarbeten, som löper vidare under perioden 2025–2027.

AI och kortkataloger

Ett längre projekt pågår på universitetsbiblioteket för att förbättra sökbarheten och tillgängligheten i den största av universitetsbibliotekets äldre kortkataloger, Katalog -1957. Målet är att göra Katalog -1957 sökbar i bibliotekets lokala söktjänst och i den nationella katalogen Libris.

I projektet utvinns metadata från skannade katalogkort med hjälp av Googles AI-modell Gemini och matchas mot poster i Libris genom en egenutvecklad metod som innefattar omvandling av metadata till vektorer och matematiska likhetsberäkningar. Under året har metoderna för både metadatautvinning och matchning utvecklats och finjusterats ytterligare och även metoder och underlag för att kunna utvärdera och kvalitetssäkra resultaten har tagits fram. Den första skarpa matchningen mot Libris planeras till i början av 2026 och beräknas preliminärt kunna ge cirka 200 000 nya bestånd som då blir synliga i Libris. Fortsatt matchning kommer därefter ske stegvis, med inledande fokus på monografier och sedan på flerbandsverk och seriella resurser.

Parallellt har förberedande arbete också gjorts för att publicera en uppdaterad version av den inskannade kortkatalogen (IPAC) för Katalog -1957, baserad på den nyligen inskannade varianten med helt maskinskrivna katalogkort. Även detta beräknas kunna genomföras i början av 2026, och kommer direkt förbättra sökbarheten genom att alla katalogkort då blir sökbara i fulltext.

Tillsammans med universitetsbiblioteken i Lund och Uppsala har de tre bibliotekens arbete och samverkan kring digitalisering av kortkataloger presenterats på bibliotekskonferensen LIBER i Lausanne, vid Bok- och biblioteksmässan och vid ett webinarium för specialbibliotek.

Uppföljning utifrån ställningstaganden i vision 2030

Kompetensförsörjning

Sedan 2023 finns en strategisk kompetensgrupp på universitetsbiblioteket. Arbetet med kompetensförsörjning utgår från ARUBA-metoden och biblioteket har både en långsiktig strategisk

plan och en årlig handlingsplan för kompetensarbetet. Inventeringen som genomfördes inför inrättandet av den strategiska planen visar att biblioteket har relevant kompetens för att utföra sitt uppdrag, men att kompetenser inom följande områden behöver stärkas: AI kopplat till informationspraktiker, öppen vetenskap samt projekt- och förändringsledning. Behoven tillgodoses i första hand genom intern kompetensutveckling, men de har också påverkat de rekryteringar som genomförts under året. Vid rekryteringarna under 2025 har tjänsterna i de allra flesta fall haft ett stort antal sökanden vilket är positivt.

Under året har universitetsbiblioteket tillsammans med personalenheten genomfört en femdagars utbildningsinsats för de 21 teamledare som har en nyckelroll i bibliotekets organisation. Syftet med utbildningen var att stärka teamledarrollen avseende ledarskap i en tillitsbaserad organisation i förändring. Ämnen som togs upp under utbildningen var kommunikation, coaching, arbetsmiljö, konfliktkunskap, feedback, möteteknik och effektivt lärande. Utbildningen var mycket lyckad och har stärkt både de mer erfarna teamledarna och de helt nytillkomna. Teamledarnas utbildning kompletterades också med en läsecirkel kring ledarskap för universitetsbibliotekets ledningsgrupp. Utgångspunkt var Charlotta Lundgrens bok *Tillitsbaserad ledning – Handbok för chefer och medarbetare*.

Som ett led i att behålla medarbetare har även insatser kopplat till introduktionen för nyanställda, genomförts under året.

Vid flera enheter har arbetsgrupper och individer prövat antipilot-modellen, för att påminna om att inte bara utveckla nya kompetenser, utan också kontinuerligt se över vad verksamheten kan sluta göra eller göra annorlunda när nya verktyg dyker upp.

Arbetsmiljö

Antalet årsarbetare i medeltal på universitetsbiblioteket har ökat från 183,4 årsarbetare år 2024, till 188,1 årsarbetare i medeltal för år 2025. Ökningen med 4,7 årsarbetare kan till största delen förklaras med det tillfälliga arbete som fick göras på Humanistiska biblioteket under våren/sommaren 2025 då lokaler på plan 1 skulle utrymmas och flyttas till Depå Änggården. Tillfällig personal i form av konservatorer och bibliotekarier anställdes under denna period.

Fördelningen mellan personalkategorier vid universitetsbiblioteket har varit stabil under perioden 2021–2025, där bibliotekspersonal fortsatt utgör omkring 80 procent av årsarbetarna och övriga kategorier ligger på i stort sett oförändrade nivåer. Könsfördelningen är fortsatt ojämn, sett till antalet årsarbetare i genomsnitt 2025, utgör 69 procent av medarbetarna kvinnor och 31 procent män.

Arbetsmiljö och friskfaktorer

Under 2025 har universitetsbiblioteket arbetat proaktivt med arbetsmiljöfrågor för att främja hälsa och stärka friskfaktorer. Friskfaktorer har lyfts i chefsdialoger, i samverkan och genom workshops på flera enheter, med fokus på arbetsglädje, motivation och hållbarhet över tid. Arbetsmiljöveckan uppmärksammades särskilt under året som ett sätt att synliggöra arbetsmiljöfrågor och stärka engagemanget för det gemensamma ansvaret för en god arbetsmiljö.

Riskbedömningar har genomförts i samband med lokalförändringar, inklusive flytt av verksamhet och samlingar. Därutöver har dialogmöten och en första riskbedömning genomförts inför universitetsbibliotekets planerade organisationsförändring.

Lika villkor

Inom ramen för arbetet med lika villkor har risker identifierats som rör möjligheten att delta i möten och kompetensutveckling för medarbetare med funktionsnedsättning samt för vårdnadshavare som arbetar deltid. För att öka tillgängligheten har flera aktiva åtgärder vidtagits. Kompetensutveckling spelas in, mötestider anpassas så att fler kan delta, minnesanteckningar från personalmöten görs mer utförliga och tillgängligheten vid digitala möten har förbättrats. Under året har även en workshop om privilegier genomförts, i syfte att öka medvetenheten om olikheter, normer och förutsättningar på arbetsplatsen.

Ekonomisk utveckling

Universitetsbibliotekets resultat för 2025 visar ett underskott om –2,6 miljoner kronor, vilket kan jämföras med en budget på –2,2 miljoner kronor.

Universitetsbibliotekets styr- och finansieringsmodell innebär att medel för drift och publicering- och media särskiljs, efter som de har olika finansieringslogik.

Drift

Drift (tkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	Senaste prognos 2025	Bokslut 2025
Ramtilldelning	216 000	223 000	223 000	223 000
Övriga ersättningar och intäkter	10 300	10 300	12 300	12 800
Personalkostnader	-142 500	-151 100	-152 000	-151 100
Övriga kostnader	-24 900	-25 300	-32 300	-31 400
Lokalkostnader	-55 700	-56 900	-56 000	-55 900
Resultat	3 200	0	-5 000	-2 600

Driftramen hade en budget i balans inför 2025. Under året har universitetsbiblioteket varit återhållsamma vid återbesättning av personal, men även gällande andra driftkostnader, vilket har gett resultat. Utfallet för personalkostnaderna blev cirka 2 miljoner kronor lägre än budgeterat, och övriga driftskostnader blev cirka 1,5 miljoner kronor lägre än budget. Dessutom belastades biblioteket inte av budgeterade kostnader för bevakningstjänster, till följd av en ny modell, vilket ytterligare förbättrade årets resultat med cirka 1 miljon kronor. Prognosen för helåret har således varit positiv under året.

Akademiska Hus avslutade projektet *Vägval UB* under hösten i och med Biblioteksstyrelsens beslut att gå vidare med Arkivgatan som ny lokallösning. Projektavslutet innebär att Universitetsbiblioteket

belastades med -7 miljoner kronor. Totalt redovisar driften därmed ett underskott om -2,6 miljoner kronor för 2025.

En ekonomi där anslagen inte täcker löneutveckling, hyresökningar och övriga indexuppräknings innebär att prioriteringar behöver göras framöver. Universitetsbibliotekets planerade flytt av viss verksamhet till Arkivgatan samt de renoveringar som planeras vid Humanistiska biblioteket medför dessutom ytterligare ekonomiska krav på verksamheten.

Publicering och media

Publicering och media (tkr)	Bokslut 2024	Budget 2025	T2 2025	Bokslut 2025
Ramtilldelning	80 000	85 000	85 000	85 000
Fonder och övriga intäkter	2 300	2 100	2 100	2 200
Publiceringsavgifter	-37 100	-44 700	-43 700	-43 800
E-media	-37 800	-37 500	-37 500	-37 400
Tryckt media	-6 200	-7 100	-7 100	-6 000
Resultat	1 200	-2 200	-1 200	0

Publicerings- och mediaramen visar ett resultat om 0 miljoner kronor, vilket är en förbättring jämfört med det budgeterade underskottet om -2,2 miljoner kronor och prognosen vid tertiäl 2 om -1 miljon kronor. Resultatet beror framför allt på den stärkta valutan men även på senarelagda leveranser av vissa inköp vid årets slut.

Balanserat kapital

Universitetsbiblioteket hade ett ingående balanserat kapital för drift om +3,2 miljoner kronor och som därmed minskar till cirka +0,6 miljoner kronor. Vad gäller publicerings- och mediaramen så behålls det ingående egna kapitalet om +1,2 miljoner kronor. Totalt utgående eget kapital 2025 för UB blir +1,8 miljoner kronor.

Investeringar

Investeringsramen för 2025 uppgick till 3,2 miljoner kronor, vilket utnyttjades i sin helhet. 1,6 miljoner kronor användes för planerat utbyte av datorer, både publika dator till biblioteken och personaldatorer. Studiemiljöerna förbättrades för cirka 0,5 miljoner kronor, och investeringar gjordes även i hyllor till depåer samt hyllvagnar, vilka kommer att användas i samband med kommande flyttar.

Hållbar utveckling

Extern miljörevision

Under året genomfördes en extern miljörevision av RISE som omfattade Göteborgs universitetsbibliotek, Fakulteten för naturvetenskap och teknik samt Gemensamma förvaltningen. För universitetsbiblioteket noterades revisorn ett tydligt engagemang i hållbarhetsfrågor samt en väl fungerande samverkan mellan hållbarhetsarbete och arbete med lika villkor. Inga avvikelser rapporterades.

CIS-verktyget och trendutveckling

CIS-verktygets redovisning av UB:s utsläpp avser till stor del kostnader för elektronisk media och publiceringsavgifter. Detta gör att analysen av faktiska koldioxidutsläpp är svårtolkad.

Utifrån basår 2019 har universitetsbibliotekets totala utsläpp ökat med 33 % till totalt 1,5 kiloton koldioxid för 2025. Av 1,5 kiloton står kategorin Tjänster för 79 %. Varor kommer näst med 13 %. Resor omfattar 3 %. Övriga kategorier ligger på samma nivå som tidigare år, eller lägre. Kategorin Tjänster utgör 79 % av UB:s totala Co2-utsläpp. 88 procentenheter av dessa genereras av utgifter för elektronisk media (37 %) och publiceringsavgifter, APC (51 %). Dessa siffror kan jämföras med basåret 2019 då Tjänster motsvarade 64 % av utsläppen, varav elektronisk media stod för 66 % och APC för 12 %. De senaste årens ökning beror sannolikt på att publicering i öppna tidskrifter ökat vid universitetet.

Samverkan

Medverkan i Kungliga bibliotekets och universitetsbibliotekens samarbete Digitalisering av det svenska trycket (DST)

Under 2025 beviljades parterna i DST medel från Vetenskapsrådet för etablering av SwePrint, en nationell plattform för tillhandahållande av digitiserade svenska böcker och trycksaker. Satsningen görs under fem år under perioden 2026–2030 och är ett viktigt steg framåt för den forskning inom humaniora och samhällsvetenskap som behöver tillgång till stora textmängder. Göteborgs universitetsbiblioteks roll är att bidra till långsiktigheten i projektet genom arbete med planering och prioritering av vilket material som ska digitiseras. Under de fem åren kommer också en omfattande samling av äldre dramatik i bibliotekets samlingar att katalogiseras och digitiseras.

Aktivt tillsammans med SLUGU-biblioteken i samarbetsprojektet Nationellt ramverk för gallring och bevarande

Under våren 2026 går en *Överenskommelse om samlingssamverkan på svenska bibliotek* ut för påskrift till de 38 lärosätes- och specialbibliotek som deltagit i Nationellt ramverk för gallring och bevarande. Biblioteken förbinder sig därmed att följa riktlinjer för gallring som ska säkerställa en miniminivå av tillgängliga, tryckta publikationer. Överenskommelsen gäller svenska och utländska monografier och tidskrifter. Bibliotekens åtaganden att bevara noteras i Libris. Namnet på samverkansstrukturen blir framgent Samlingssamverkan på svenska bibliotek (SPS) och förvaltare av strukturen blir Kungliga biblioteket.

Svensk samarbetsnod för Diamant öppen tillgång

En utmaning med arbetet för öppen tillgång till vetenskapliga publikationer är att det i dag ofta involverar en publiceringsavgift och att detta kan leda till att förlag tjänar på kvantitet snarare än kvalitet. Under året har det startats upp ett nationellt arbete kring öppen publicering som finansieras på andra vis än via publiceringsavgifter, *Svensk samarbetsnod för Diamant öppen tillgång*. Göteborgs universitetsbibliotek finns representerade både i arbetsgrupp och styrgrupp. Frågor som grupperingen driver handlar om finansiering, infrastruktur för publicering och kartläggning av vad förlagen erbjuder för denna typ av publicering.

Samverkansgrupp för kompetensförsörjning

Universitetsbiblioteket deltar i en samverkansgrupp för kompetensförsörjning (Göteborgs universitetsbibliotek, Biblioteks- och informationsutbildningen i Borås, Chalmers bibliotek och Högskolebiblioteket i Borås). Samarbetet innebär bland annat ett samarbete med mastersstudenter på utbildningen inom biblioteks- och informationsvetenskap. Universitetsbiblioteket deltar också i Mentorsprogrammet på Bibliotekshögskolan i Borås. Båda dessa samarbeten skapar kontaktytor och intressanta samtal mellan studenterna och eventuella framtida arbetsgivare.

Övrigt

Lokalanvändning

Universitetsbiblioteket står inför en utmanande period med planering för flytt av delar av verksamheten samt renovering av Humanistiska biblioteket. Dessutom påverkas universitetsbiblioteket av ökade lokalkostnader, byggandet av Västlänken och andra stora fastighetsprojekt som stör den pågående verksamheten. Bibliotekskansliet, Digitala tjänster och Samhällsvetenskapliga biblioteket har fortsatt varit evakuerade under 2025. För att minska lokalytan för kontorsarbetsplatser ska Digitala tjänster och kansliet samlokaliseras i Samhällsvetenskapliga bibliotekets lokaler på Vasagatan under början av 2026. Samhällsvetenskapliga biblioteket lämnar också evakueringslokalen på Föreningsgatan under hösten 2026 och flyttar tillbaka all verksamhet till Vasagatan.

Sammantaget behöver universitetsbiblioteket fortsatt vara flexibel i tillgången till och nyttjandet av lokaler för att kunna parera störningar, hantera värdefulla boksamlingar och samtidigt utveckla verksamheten.